

Fuglalíf á háhitasvæðum mat á verndargildi

Faghópur 1

15. október 2009

Mat á verndargildi svæða - fuglar

- Íslenska fuglafánan
- Verndarviðmið
 - Líffræðilegur fjölbreytileiki
 - Alþjóðlegt gildi
- Fuglalíf á háhitasvæðum

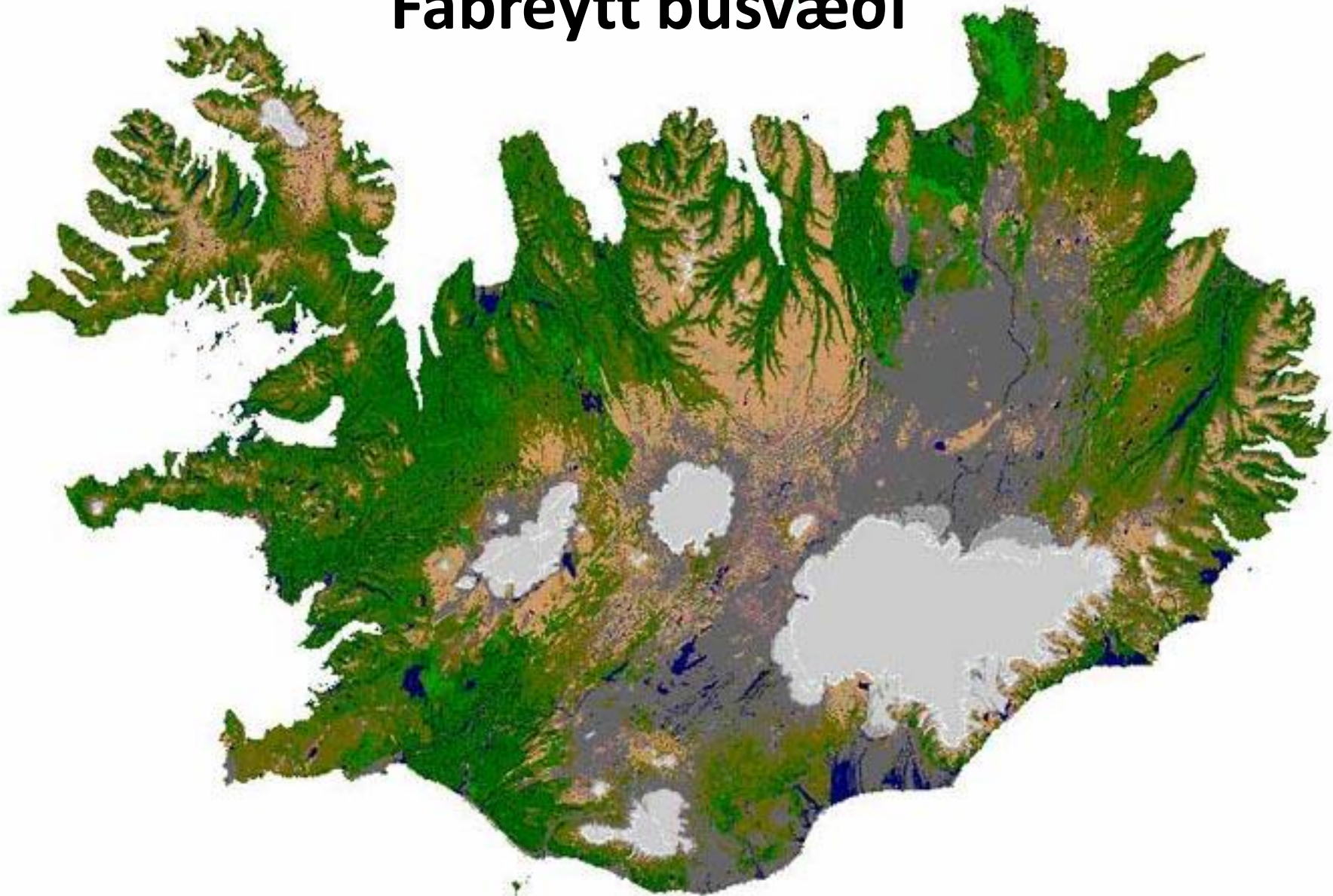
Íslenska fuglafánan

Á Íslandi verpa að staðaldri um 75 tegundir fugla

- Óvenjuleg tegundasamsetning:
 - sjófuglar, endur og vaðfuglar eru ríkjandi
 - spörfuglategundir aðeins 12 eru þó 60% tegunda heimsins

Fábreytt búsvæði

Alþjóðlegt mikilvægi I

- 1% reglan
- Mikilvægir stofnar
- Ábyrgðartegundir
- Mikilvæg svæði

Heiðlóa

Alþjóðlegt mikilvægi II

- Stórir stofnar bersvæðafugla verpa á Íslandi
- Stærstu stofnar heiðlóu, spóa og lóupræls í Evrópu
- Sama gildir um marga sjófuglastofna

Heiðlóa

Spói- hvergi algengari í Evrópu

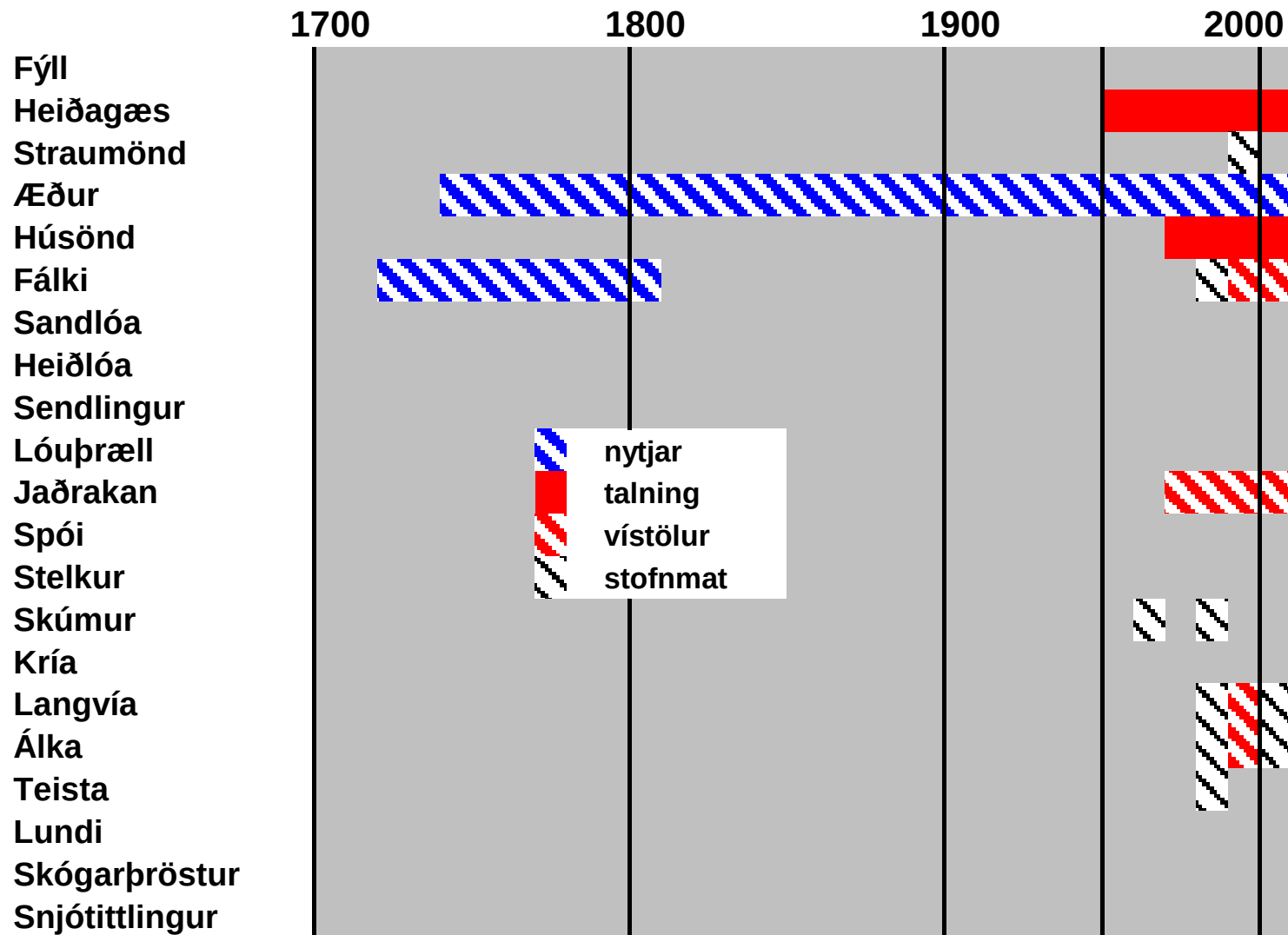
Jóhann Óli Hilmarsson

Heiðagæs – 80% heimsstofns verpur á hálendi Íslands

21 ábyrgðartegund

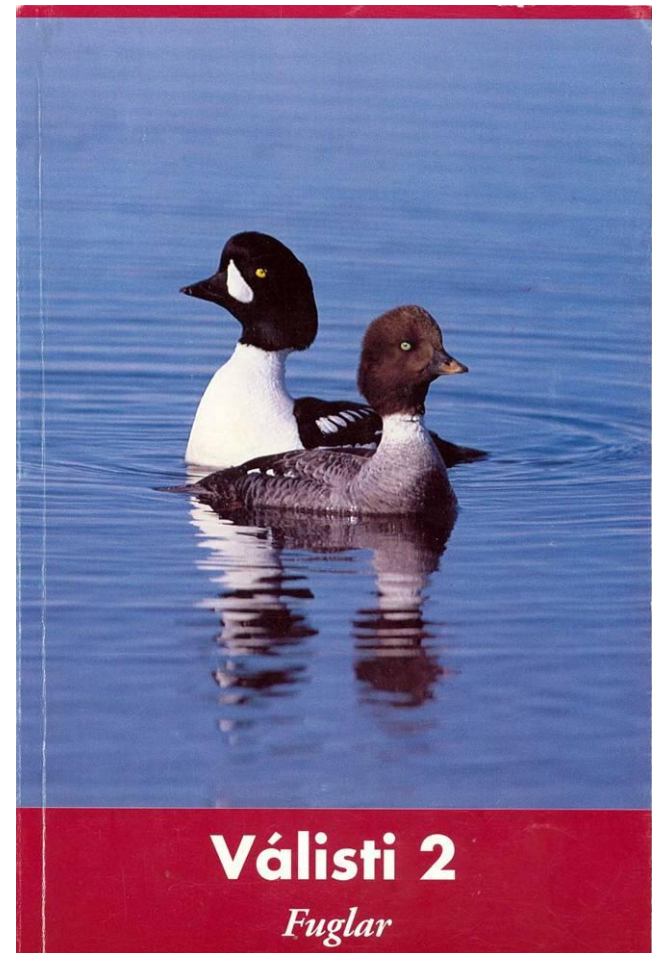

Válistar

- Opinberar skrár yfir lífverur sem eiga undir högg að sækja eða eru í hættu
- Ein af meginstoðum náttúruverndar í heiminum
- Hluti af alþjóðlegum skuldbindingum
- Til leiðbeiningar þeim sem taka ákvarðanir um landnotkun og auðlindanýtingu

Válisti – FUGLAR - 33 tegundir

- Tekin saman af NÍ 2000
(IUCN viðmið)
- Hefur enga stöðu í
íslenskri
umhverfislöggjöf
- Engar aðgerðir eða
forgangsröðun í kjölfar
útgáfunnar

Helstu hættuflokkar

- **Útdauð** (Extinct)
- **Útdauð í (íslenskri) náttúru** (Extinct in the wild)
- **Í bráðri hættu** (Critically endangered)
- **Í yfirvofandi hættu** (Vulnerable)
- **Í nokkurri hættu** (Lower risk)
- **Upplýsingar ófullnægjandi** (Data deficient)
- **Ekki metin** (Not evaluated)

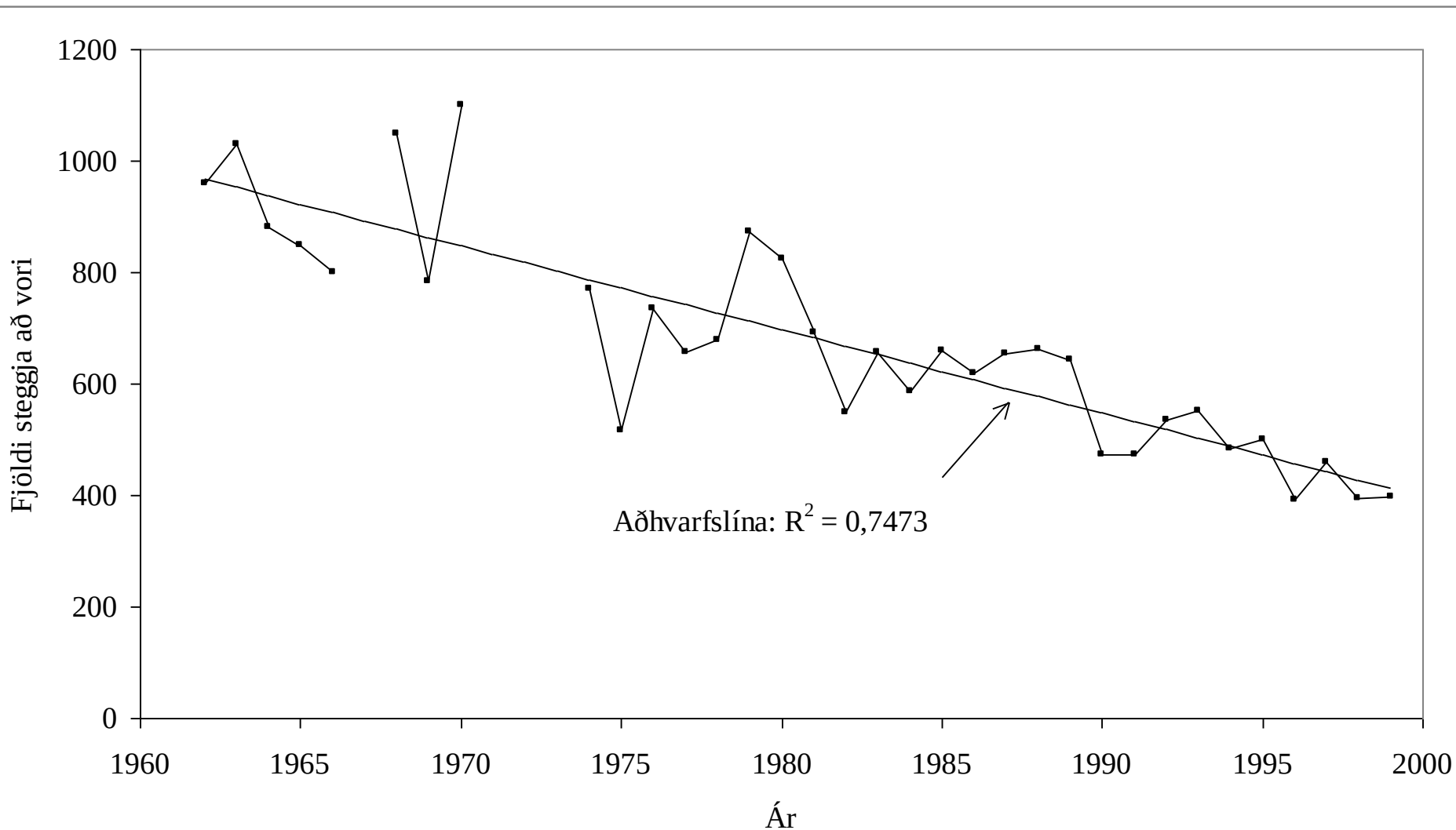

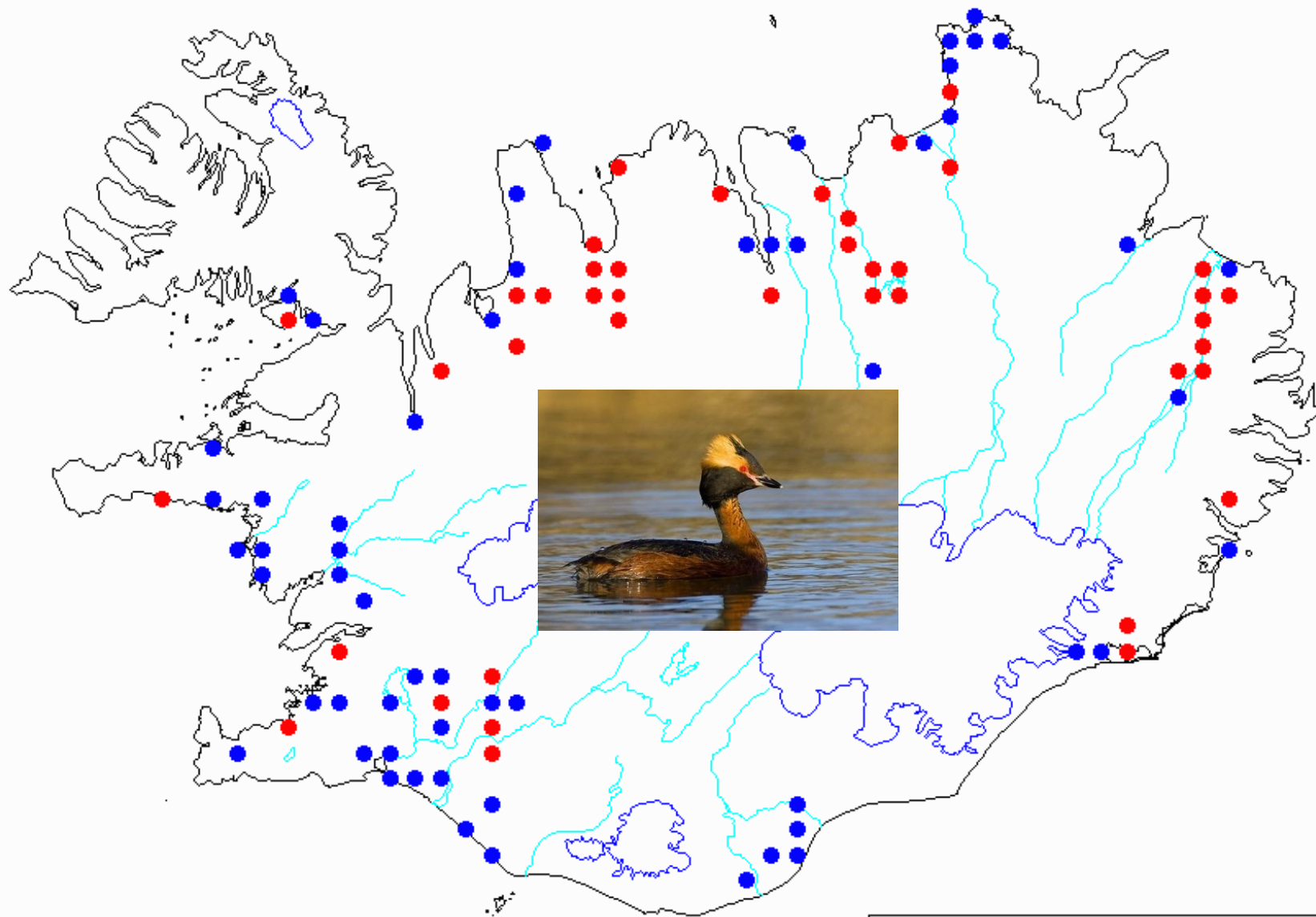
Húsönd – í Hættu (EN)

Jóhann Óli Hilmarsson

Húsandarstofninn 1960 – 2000

fjöldi steggja að vori

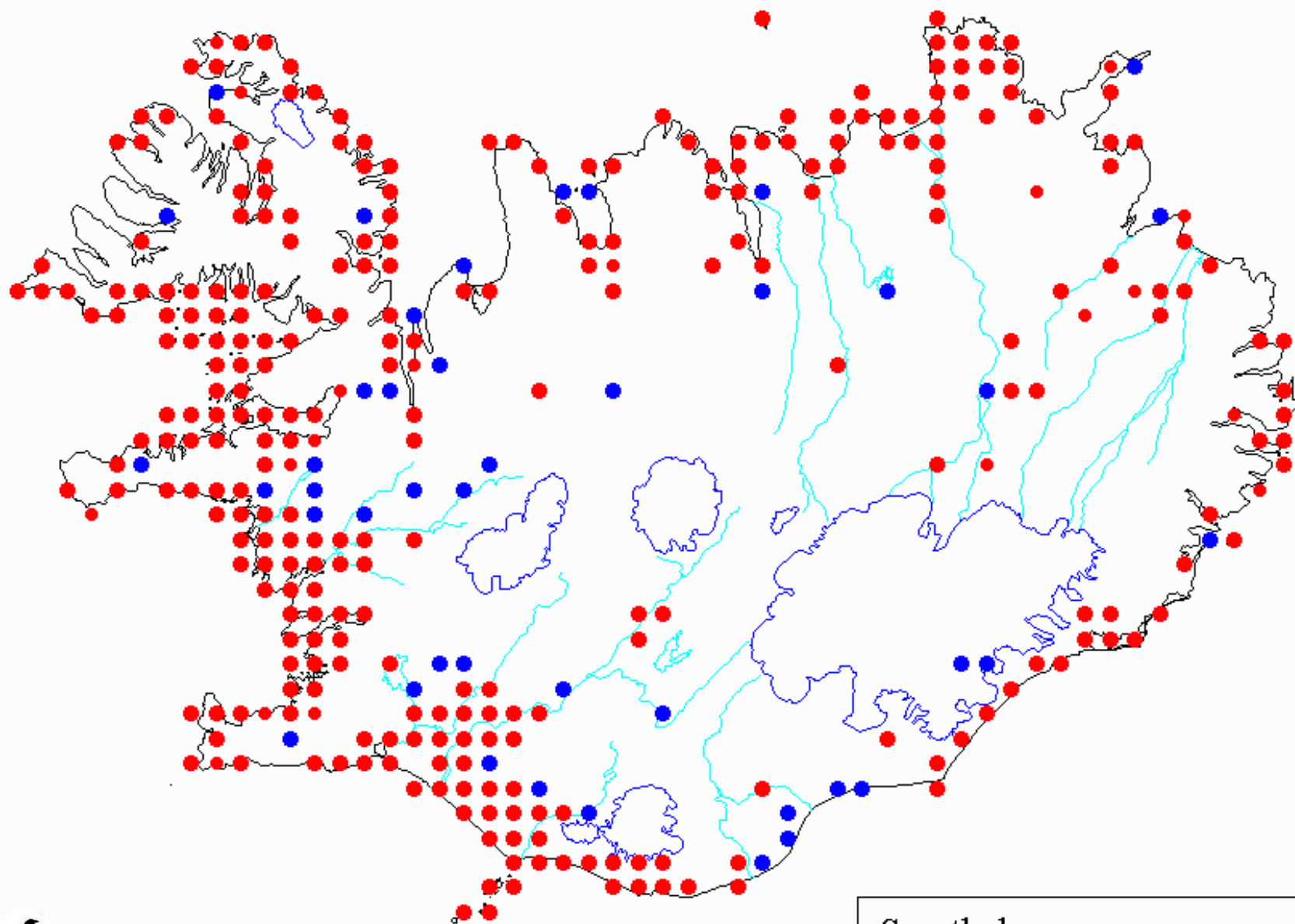

Flórgoði
Podiceps auritus

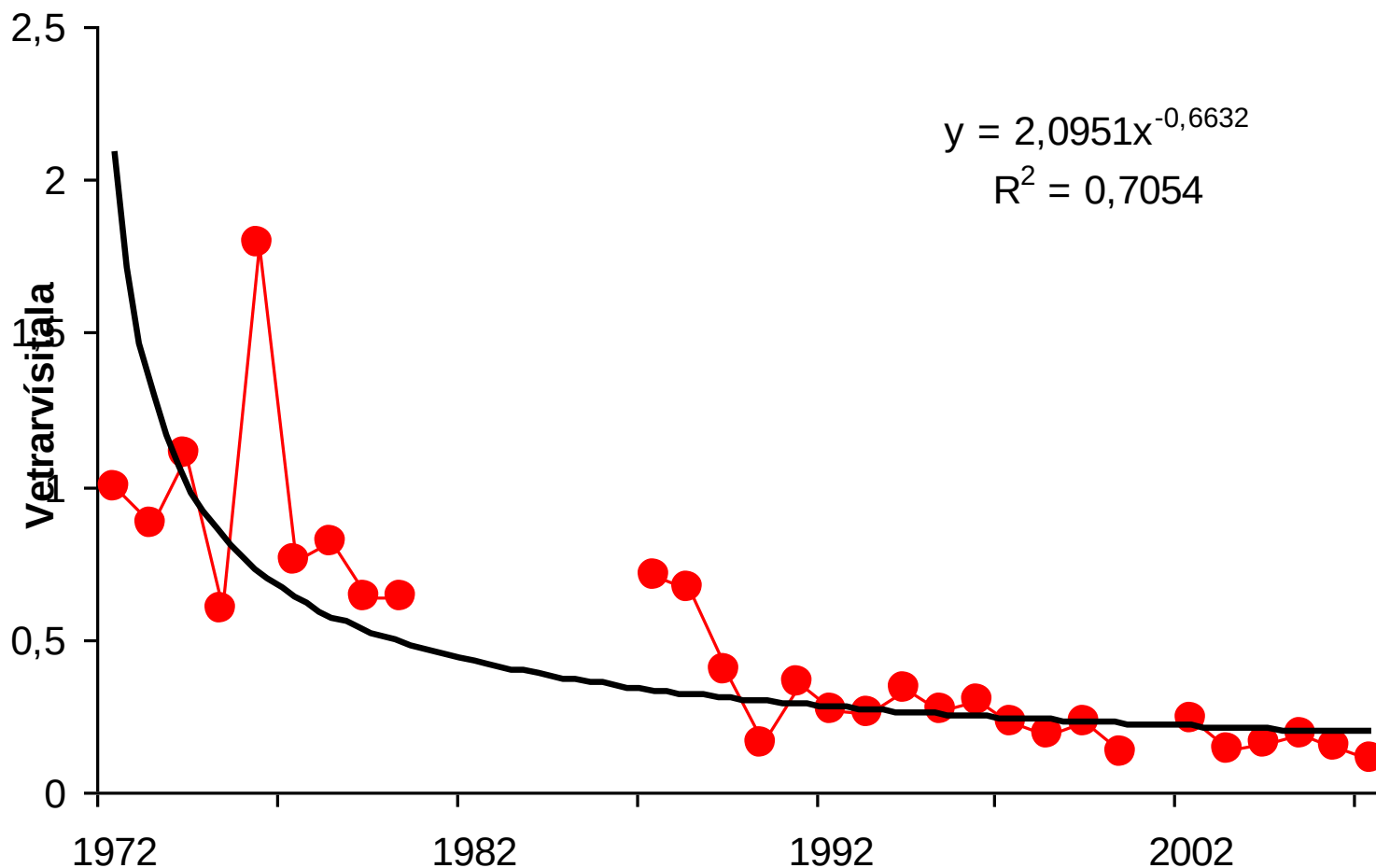
Svartbakur – í Yfirvofandi hættu (VU)

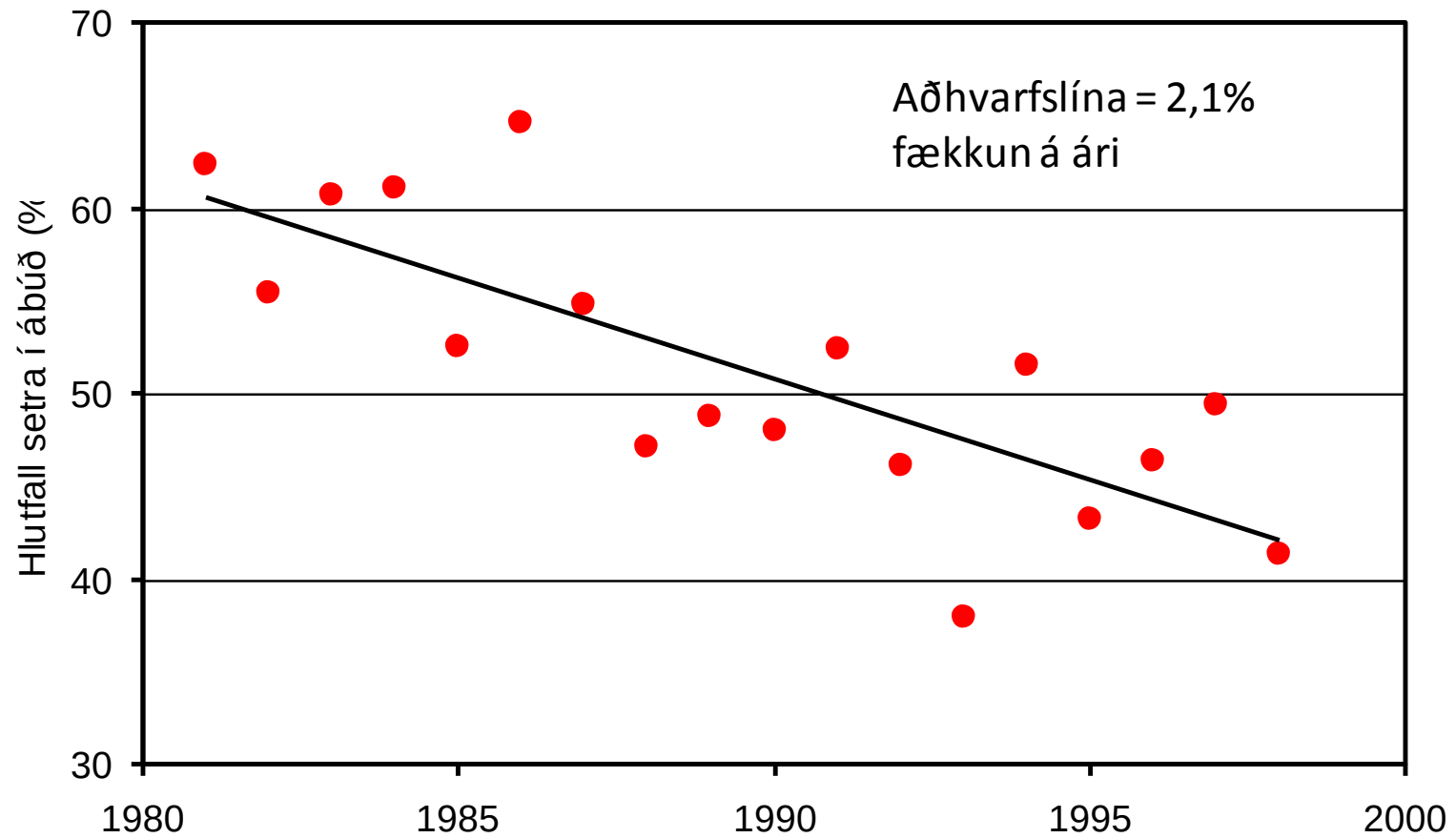
Svartbakur
Larus marinus

Svartbakur í vetrartalningum

Ábúð hrafnsóðala á NA-landi 1981-1998

Fálki

Jóhann Óli Hilmarsson

Danfel Bergmann

KHS Leiðsögumenn 2009

ari

Arnarklettur ofan Voga

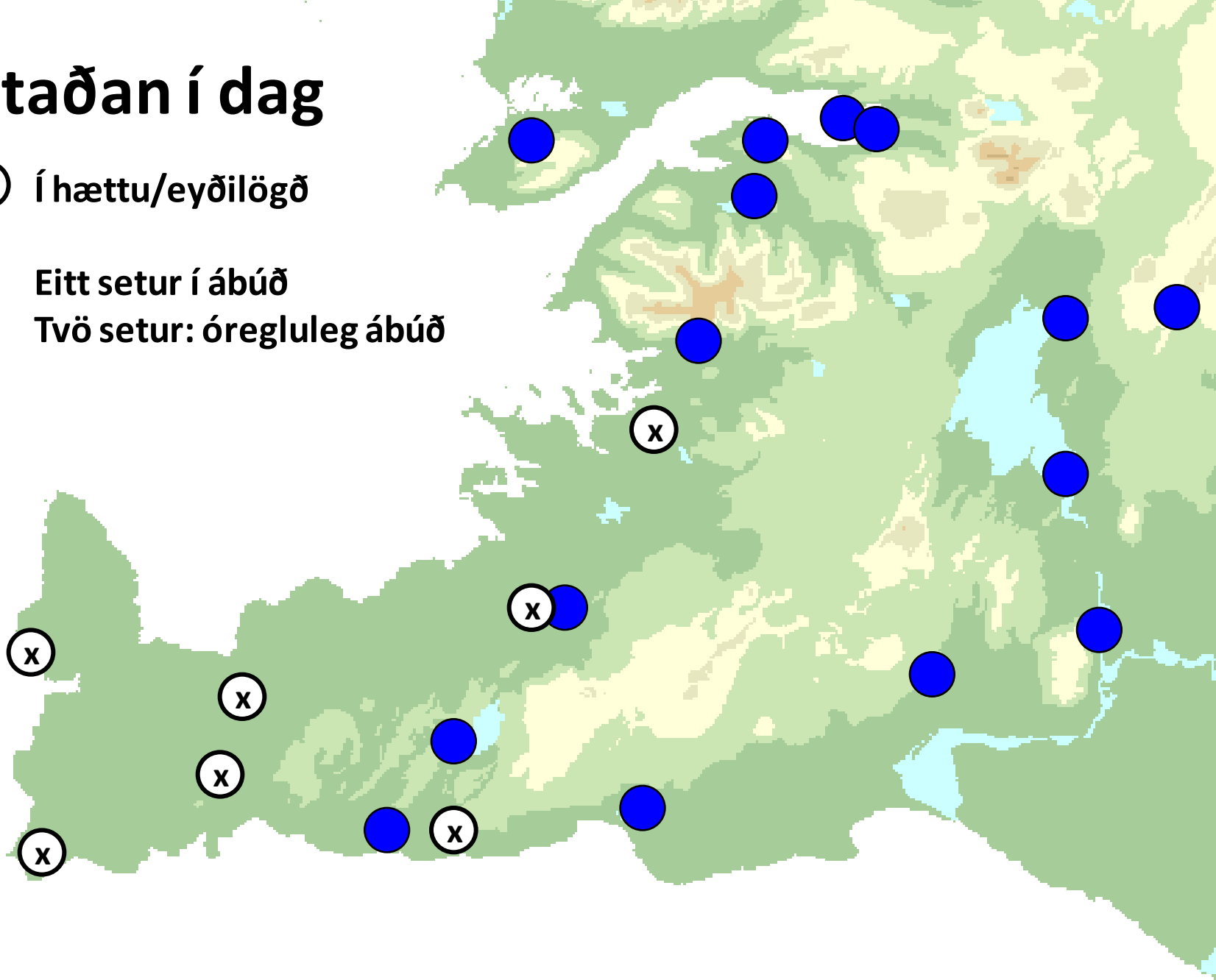

Arnarklettur ofan Voga

ⓧ Í hættu/eyðilögð

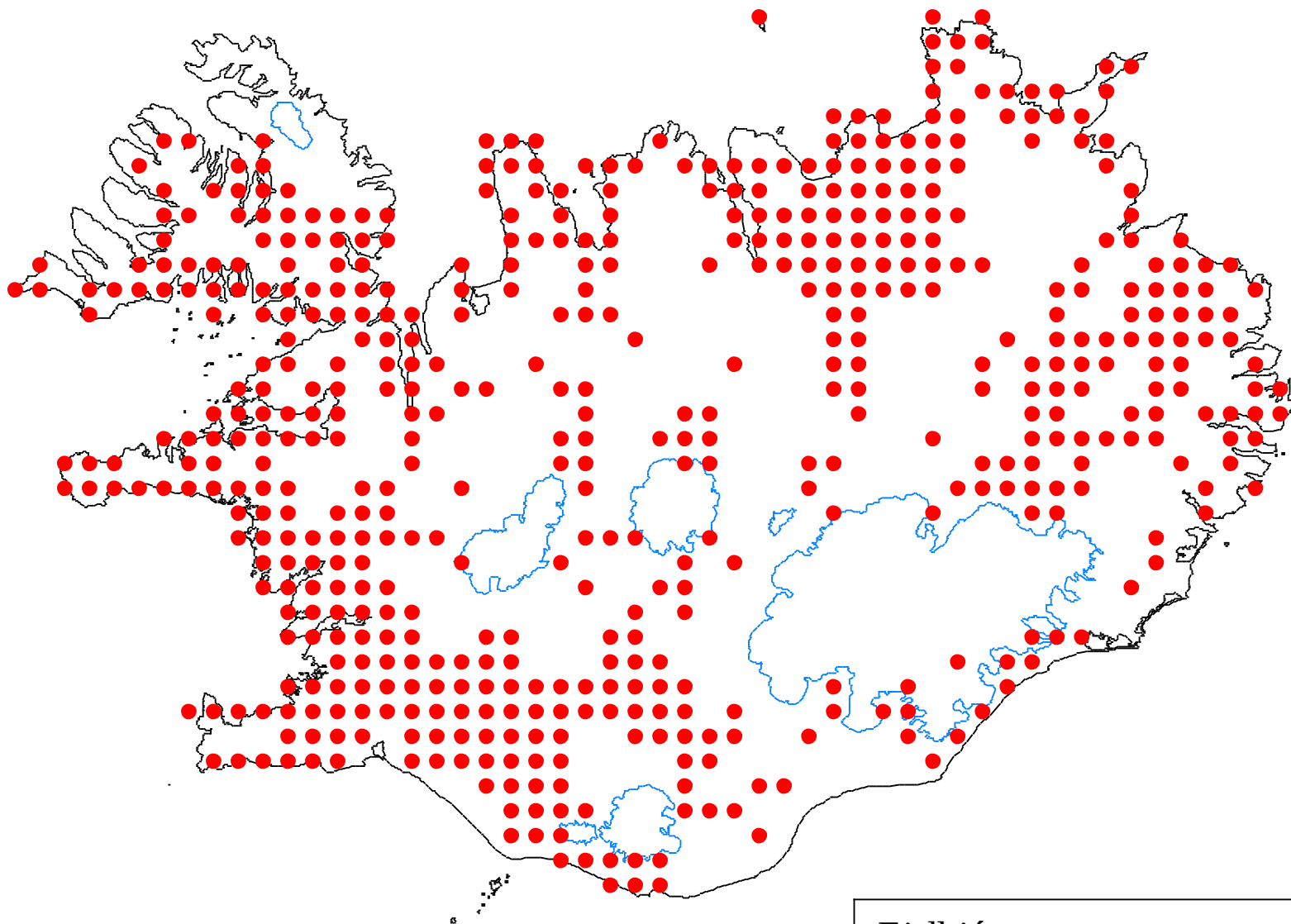
Tvö setur: óregluleg ábúð

Daníel Bergmann

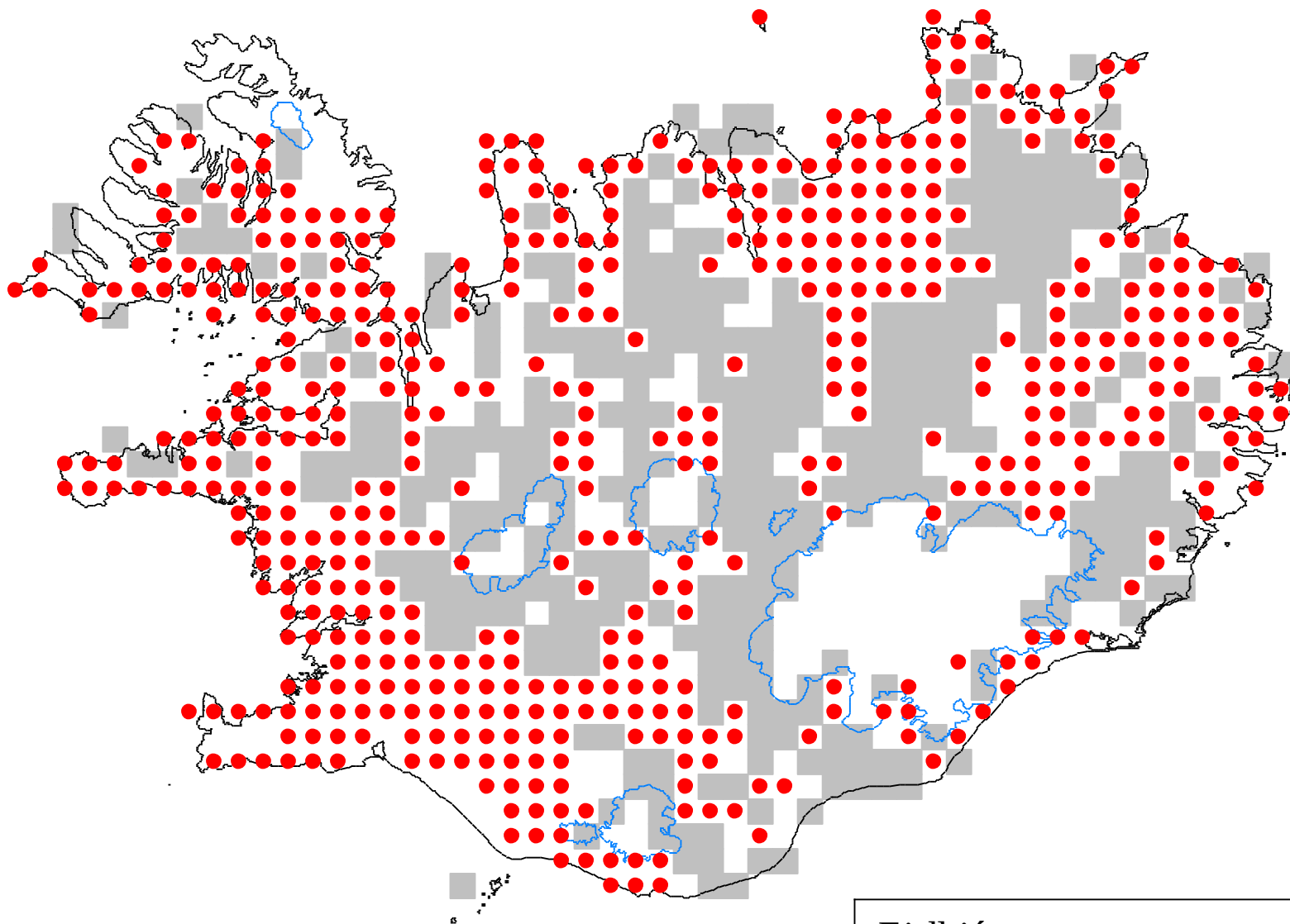
Rjúpa — vinsæl veiðibráð og lífréttur fálkans!

Þekkt útbreiðsla

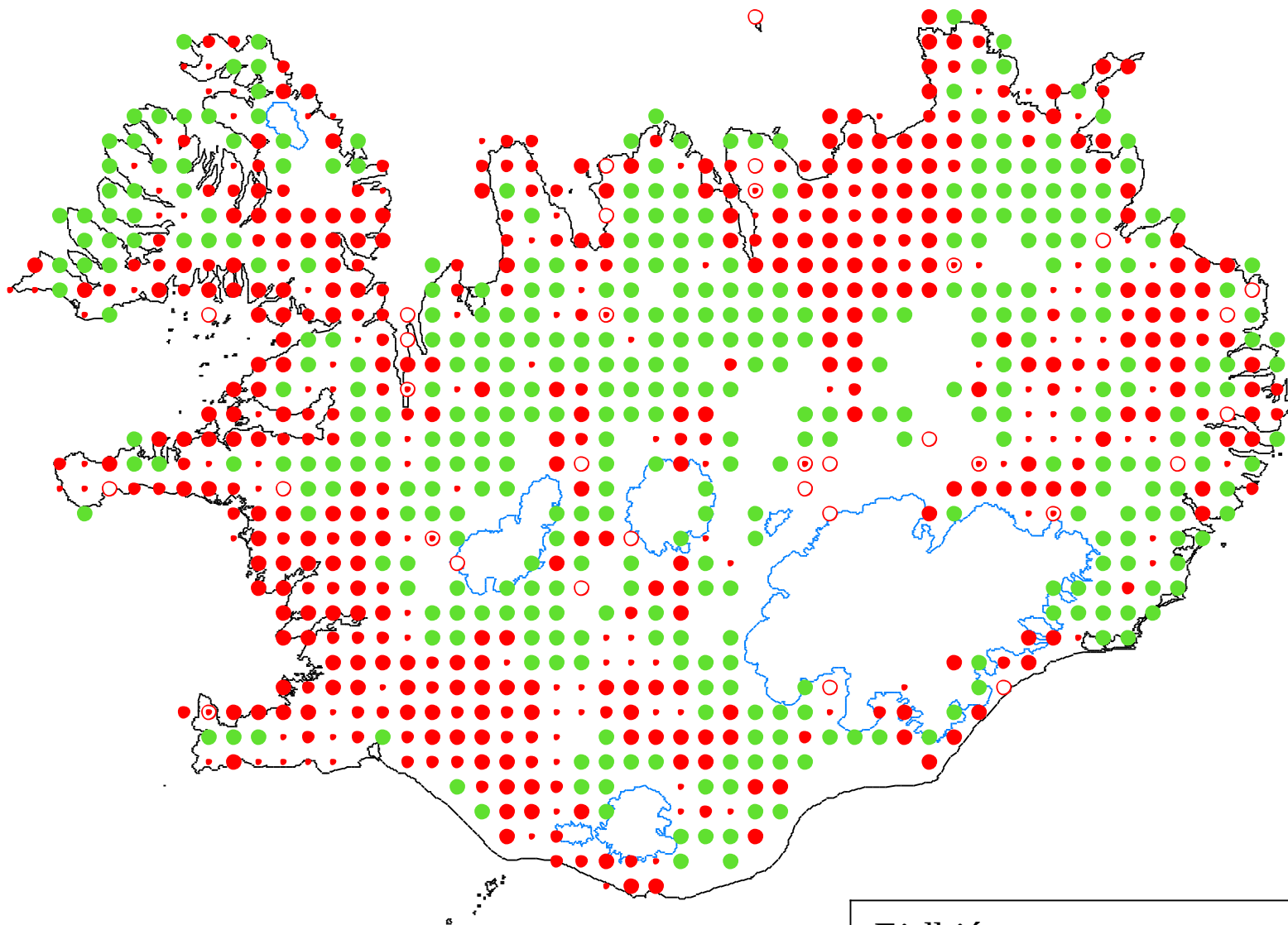
Fjallrjúpa
Lagopus mutus

Þekkt útbreiðsla – grátt: ókannaðir reitir

Fjallrjúpa
Lagopus mutus

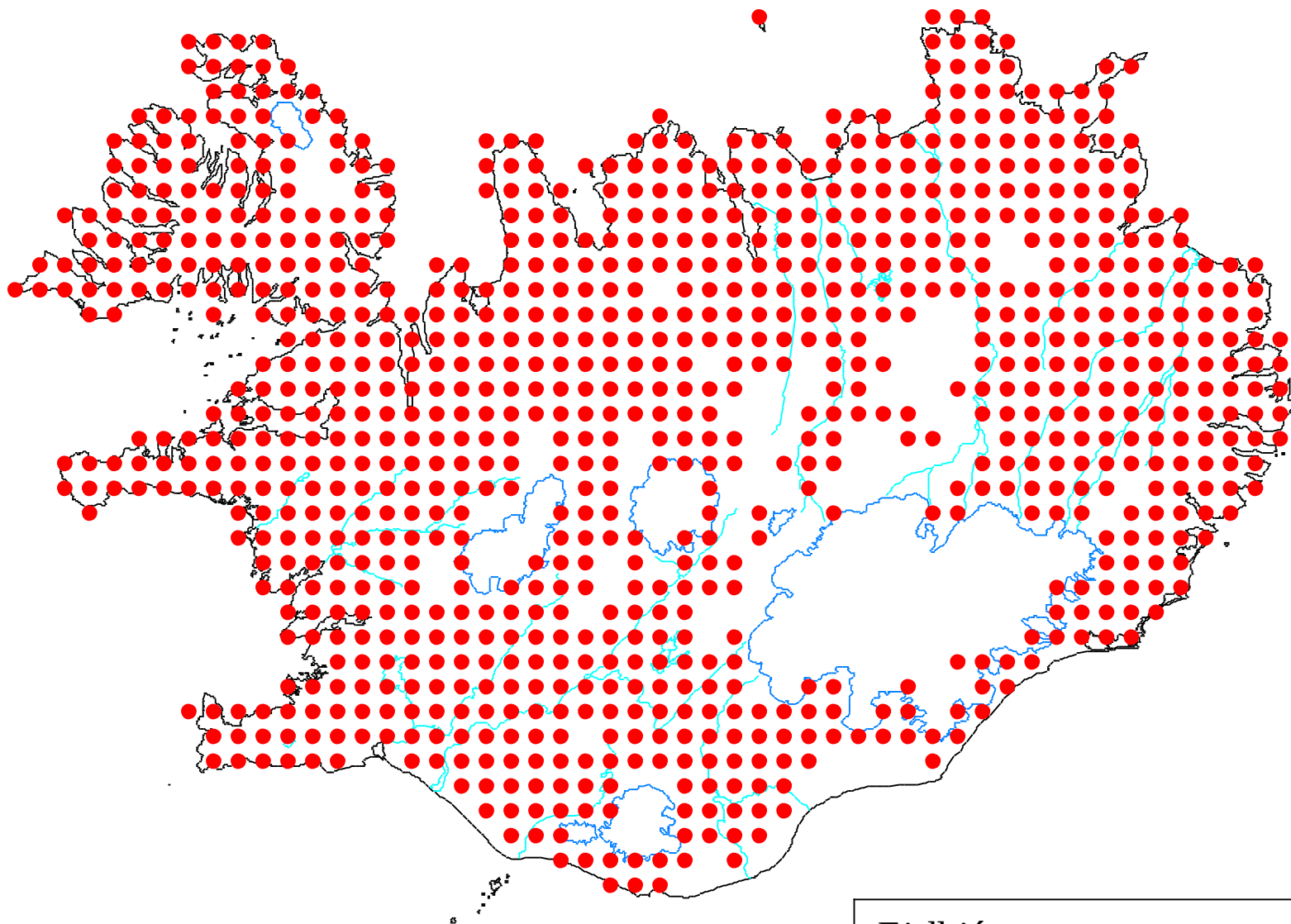

Þekkt útbreiðsla – grænt: líklegir varpreitir

Fjallrjúpa
Lagopus mutus

Líkleg útbreiðsla

Fjallrjúpa
Lagopus mutus

Verndarviðmið

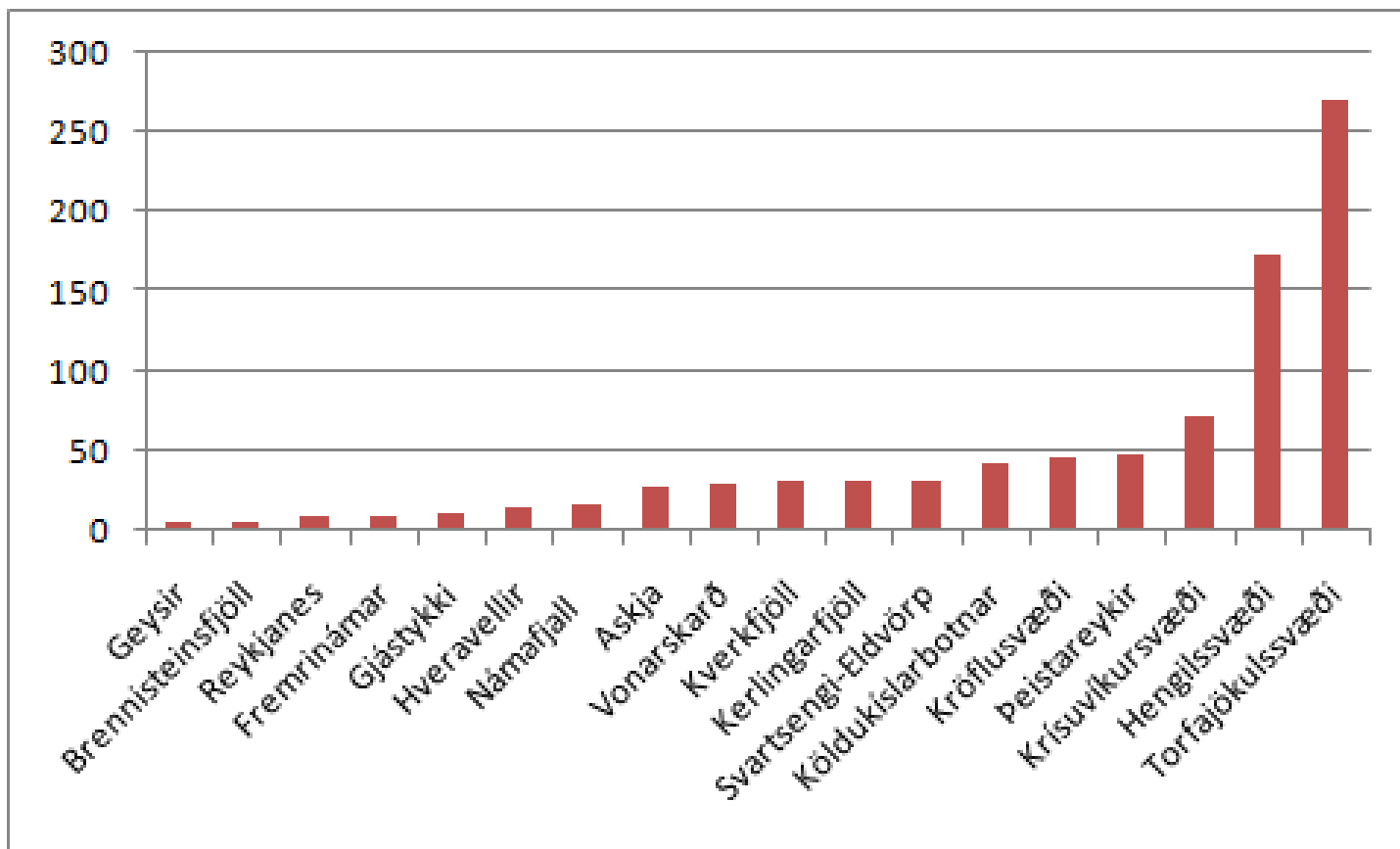
- Líffræðileg fjölbreytni
 - Sjaldan mæld – yfirleitt tegundaauði = fjöldi teg.
 - Tegundalistar teknir saman og geti í eyðurnar
 - Einkunn: 1, 3, 6, 10
- Sjaldgæfar tegundir
 - Allt válistategundir
 - Einkunn miðast við hættuflokka og varpdreifingu
 - Strjált rjúpnavarþ fær ekki prik !

16 háhitasvæði

Háhitasvæðin misstór !

Stærð
(ferkm)

Verður 12 háhitasvæði

Þekking á fuglalífi

Þekking á fuglalífi

- góð
- lítil/staðbundin

● Þeistareykir

● Krafla-Námafjall-Gjástykki

● Fremrinámar

● Askja

● Hveravellir

● Vonarskarð

● Kverkfjöll

● Kerlingarfjöll

● Köldukvíslarbotnar

● Geysir

Svartsengi-Eldvörn

● Hengill

● Brennisteinsfjöll

● Krýsuvík

● Torfajökull

Reykjanes

50 km

Þekking á fuglalífi

- góð
- Lítil/staðbundin
- engin

● Þeistareykir

● Krafla-Námafjall-Gjástykki

● Fremrinámar

● Askja

● Hveravellir

● Vonarskarð

● Kverkfjöll

● Kerlingarfjöll

● Köldukvíslarbotnar

● Geysir

Svartsengi-Eldvörn

● Hengill

● Brennisteinsfjöll

● Krýsuvík

● Torfajökull

Reykjanes

50 km

Fuglar á háhitasvæðum I

- **55-64 tegundir varpfugla skráðar**
- **9-18 tegundir á válista**

Fuglar á háhitasvæðum II

- **Fjölskrúðugt fuglalíf (5 láglendissvæði)**
- **Talsvert fuglalíf (1 á Rnesi 3 á hálendi)**
- **Lítið fuglalíf (7 hálendissvæði)**

Fuglarík háhitasvæði

- **Við sjó**
 - Reykjanes (sjófuglar)
- **Stór og fjölbreytt – hálendi og láglendi**
 - Hengill
- **Lífauðug votlendi í grennd**
 - Krýsuvík
 - Geysir
 - Mývatn (Bjarnarflag)

Tegundasnauð háhitasvæði

- Þurr eða gróðurvana og hátt til fjalla
 - Brennisteinsfjöll
 - Kerlingarfjöll
 - Köldukvíslarbotnar
 - Vonarskarð
 - Kverkfjöll
 - Askja
 - Fremrinámar

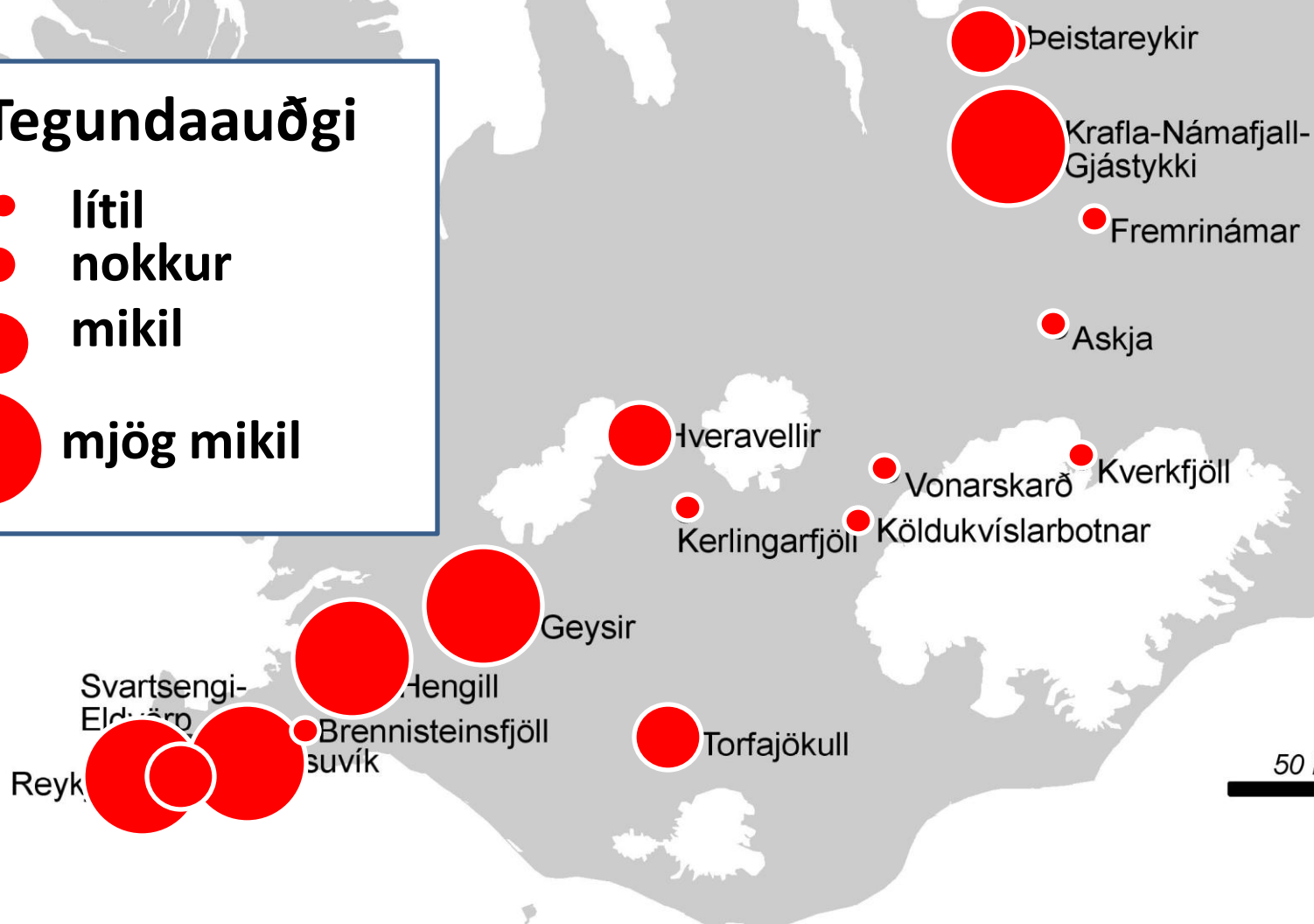
Fuglalíf á háhitasvæðum

Tegundaauði

• lítil
• nokkur

• mikil

• mjög mikil

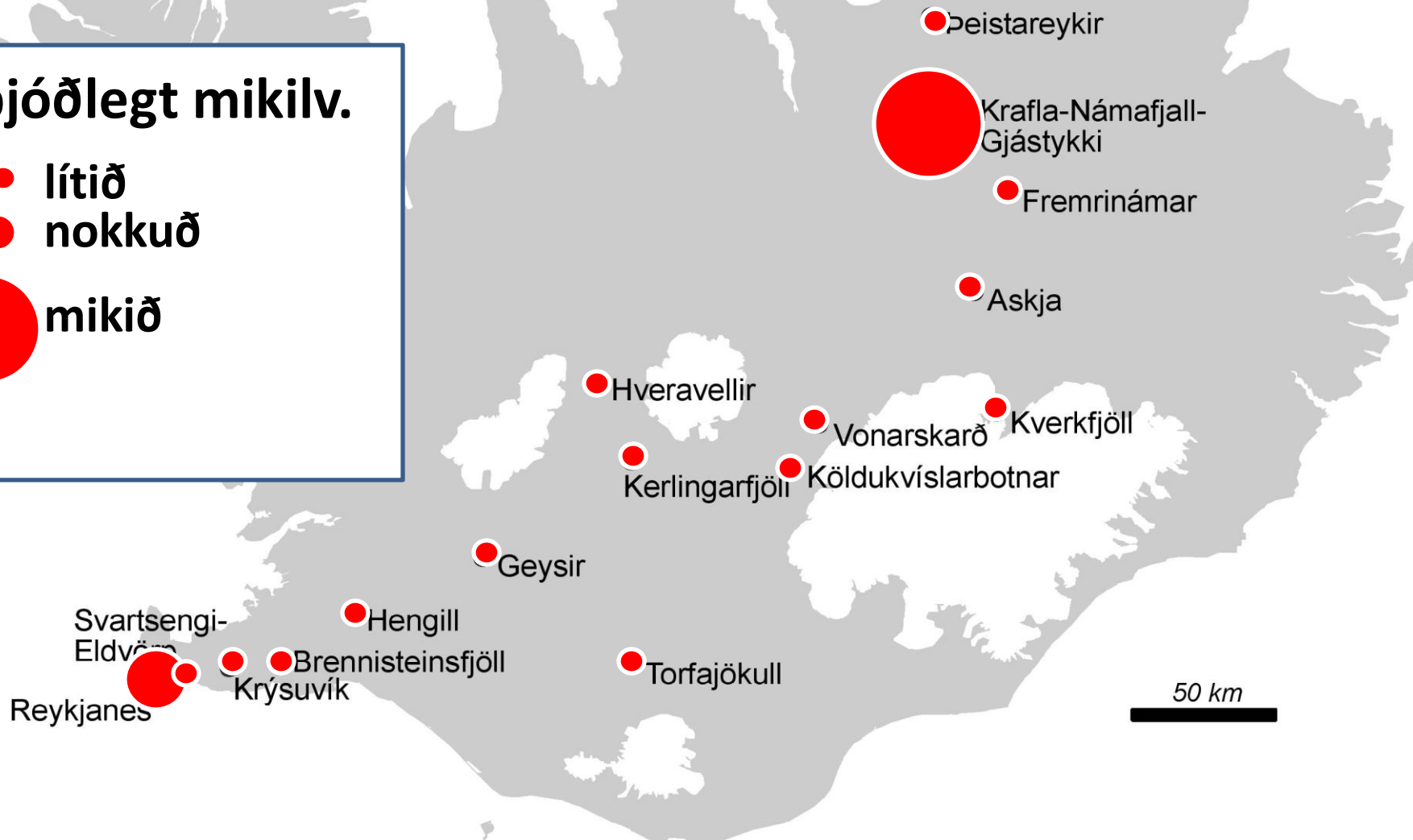

Fuglalíf á háhitasvæðum

Alþjóðlegt mikilv.

- lítið
- nokkuð

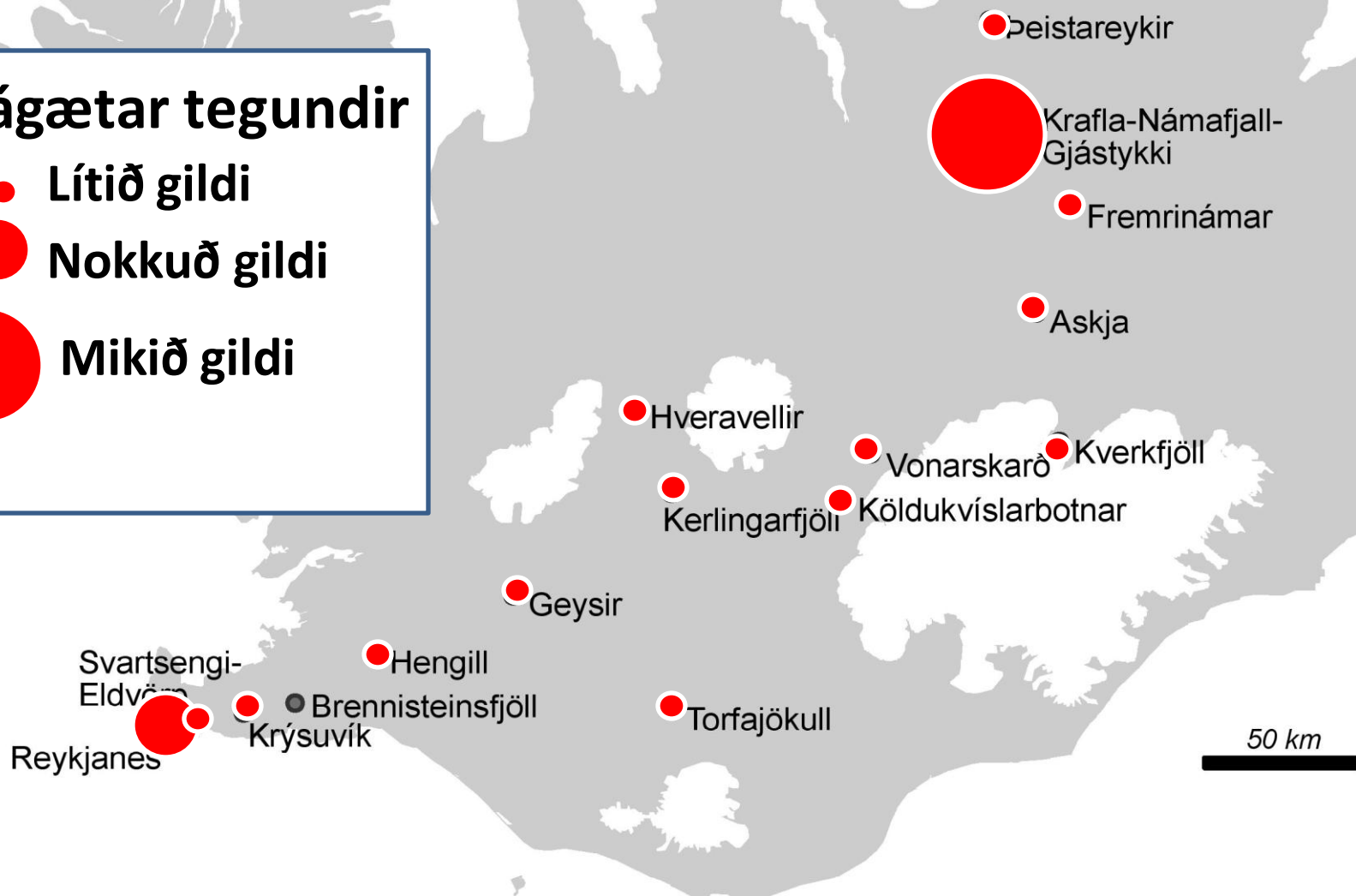
• mikið

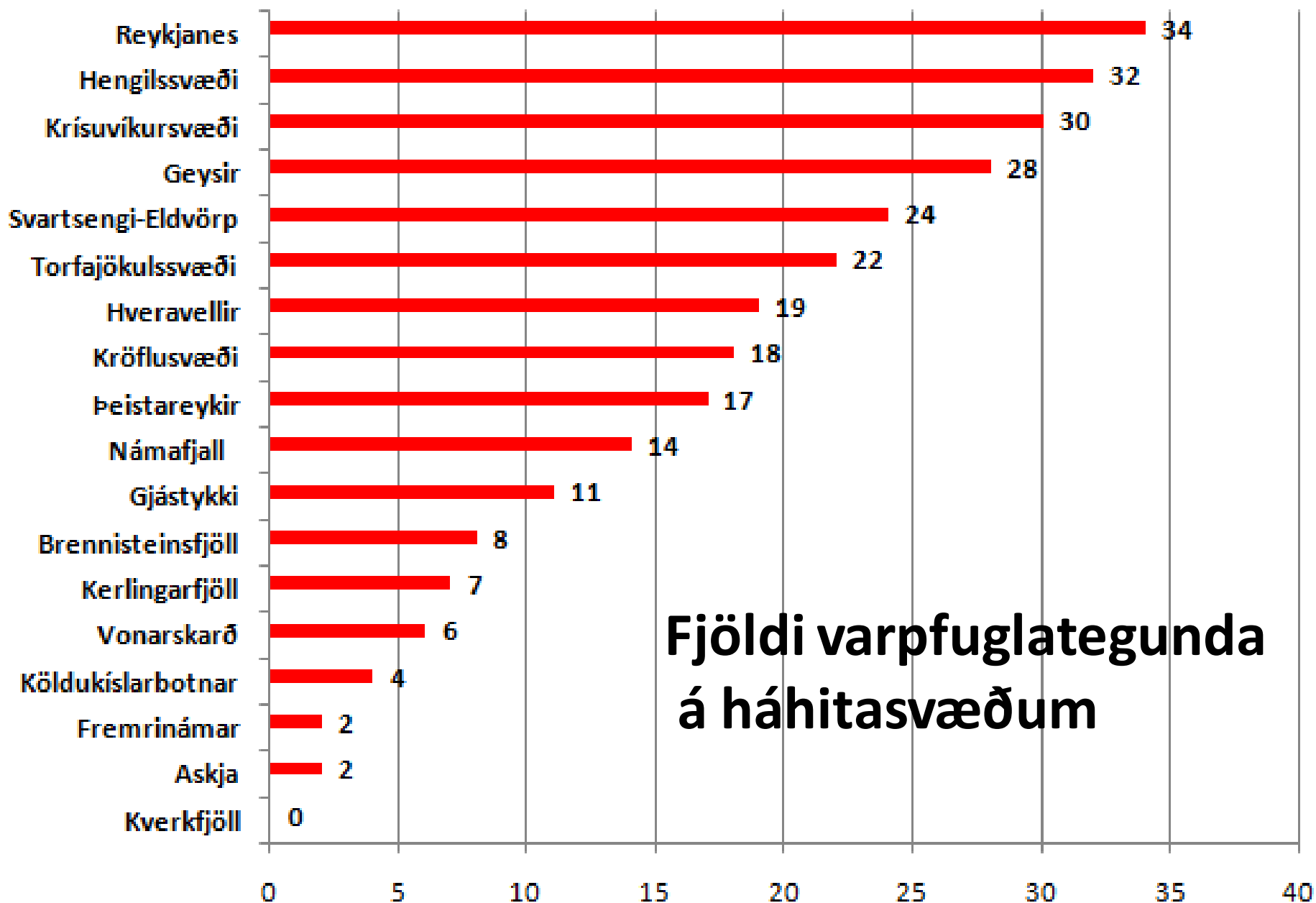

Fuglalíf á háhitasvæðum

Fágætar tegundir

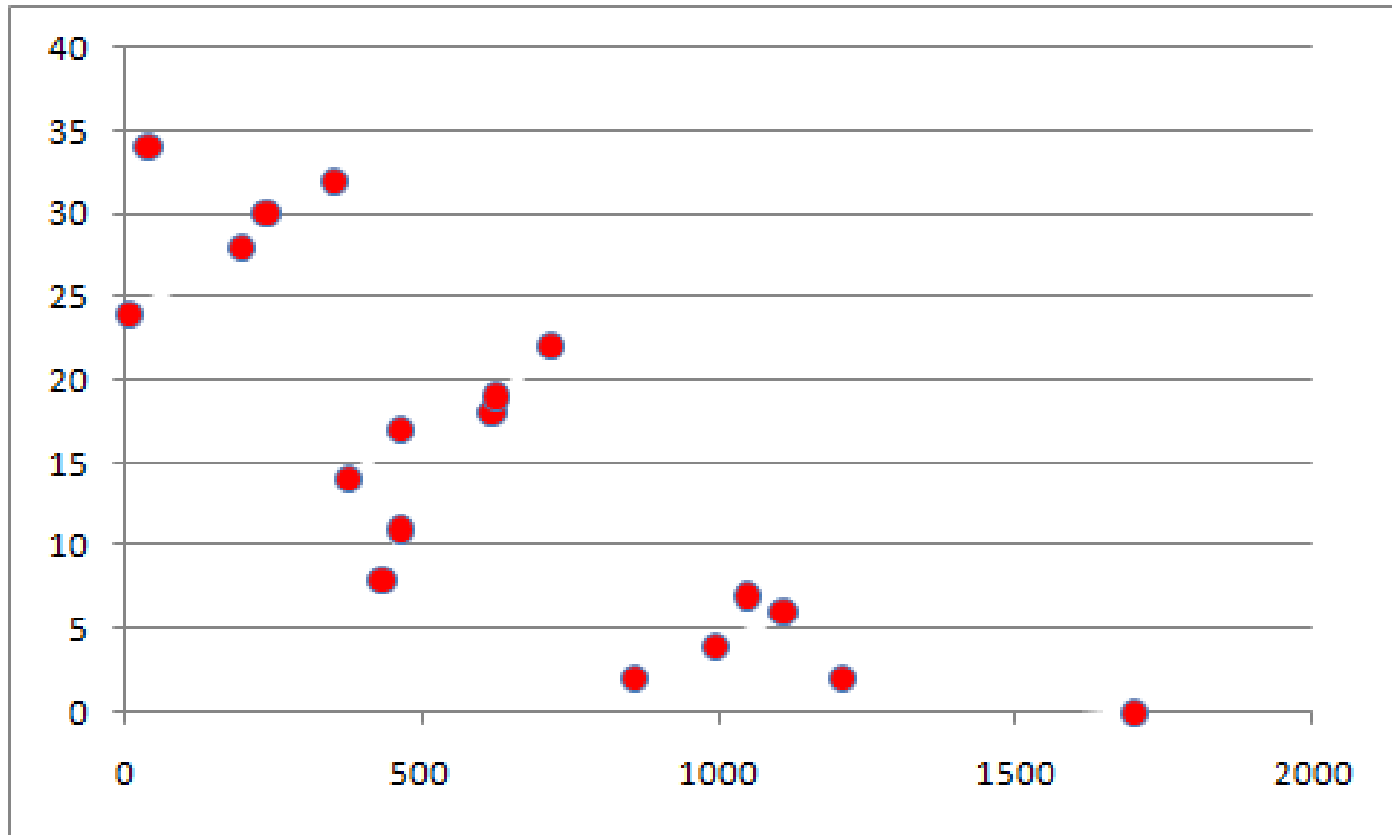
- Lítið gildi
- Nokkuð gildi
- Mikið gildi

Fjöldi tegunda og hæð yfir sjó

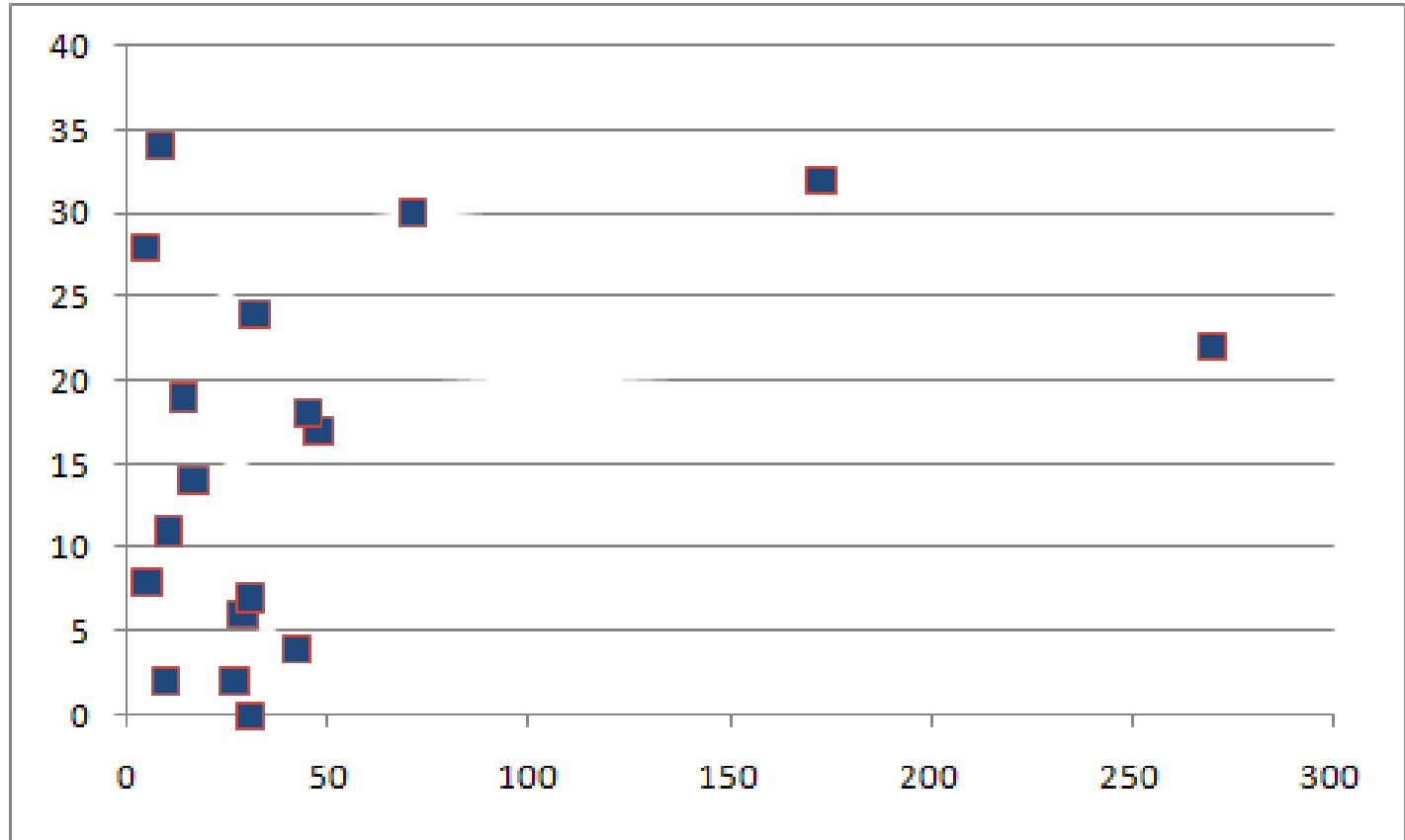
Fjöldi
varpfugla

Hæð yfir sjó (m)

Fjöldi tegunda og stærð svæða

Fjöldi
varpfugla

Stærð svæða (ferkm)

Mývatn

- Flórgoði
- Skutulönd
- Húsönd
- Hrafnsönd

Hrafnsönd – í Yfirvofandi hættu (VU)

Jóhann Óli Hilmarsson